

Опольська Т. І.

завідуюча відділом науково-методичної роботи,

Наукова бібліотека НУ «ОЮА»

ІСТОРИЧНІ ВІХИ ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛУ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ

Методична служба Бібліотеки має двадцятирічну історію. Ще в 1997 році коли бібліотека увійшла до складу Одеської державної юридичної академії в її приміщенні розпочав функціонувати методичний кабінет, а в 2004 році було налагоджено роботу новоствореного науково - методичного відділу. Протягом всіх цих років бібліотекарі - методисти книгозбірні спрямовували свою різноманітну діяльність на забезпечення розвитку, в майбутньому, Наукової бібліотеки та бібліотек філіалів НУ «ОЮА». Користуючись широкою підтримкою керівництва університету було здійснено важливі заходи, спрямовані на модернізацію організаційних засад діяльності бібліотеки та виконання нею своїх, відповідних функцій.

На самому початку організації роботи бібліотеки необхідно було розробити певні види організаційно-розпорядчих та науково-методичних документів: положення, статuti для регламентації діяльності бібліотеки в цілому та її структурних підрозділів, інструкції – для управління технологічними процесами, методичні рекомендації – для закріплення прийнятого методичного рішення, методичні посібники – для навчання, підвищення кваліфікації та передачі досвіду, документи, які мають регламентувати діяльність бібліотеки.

Вище вказаними завданнями було доручено займатись нашому відділу, які він успішно виконав. В подальшій роботі ці всі документи вдосконалювались та відпрацьовувалось багато нових.

Повсякденна життєдіяльність та кожне, поставлене перед бібліотекою завдання, має закріплюватися конкретними заходами в плані роботи бібліотеки, який систематично відпрацьовується науково-методичним відділом. В плані роботи бібліотеки завжди враховуються заходи з основних напрямків роботи.

У першу чергу, в процесі планування та звітності методисти враховували проведений ними методичний аналіз, на основі якого здійснювався організаційно-методичний вплив на роботу окремих структурних підрозділів бібліотеки, виявлялися ті ділянки роботи, де методична допомога вкрай необхідна.

Продовжуючи кращі традиції методичної роботи нинішній відділ вирішує завдання якісно зміненого змісту і організації методичної роботи в контексті сучасних вимог.

У відповідності до цих напрямків відділ виявляє і організовує впровадження необхідного передового досвіду діяльності бібліотечної спільноти, нових форм і кращих методів роботи, готує до випуску методичні матеріали. Бібліотечні працівники можуть отримати у відділі консультації з різних напрямків роботи бібліотек, рекомендації щодо проведення семінарів, пакети нормативних документів та скористатися фондом відділу для вирішення питань з організації бібліотечного обслуговування.

Інформаційний ресурс відділу складають біля 1 тис. примірників видань (книги, брошури, журнали) з бібліотечної справи і бібліографії, історії книги і книгознавства, документознавства та інформатики, автоматизації бібліотечних процесів, а також методичні матеріали вітчизняних та бібліотек країн колишнього Союзу і зарубіжжя. Така зацікавленість демонструє розуміння практиками бібліотечної справи важливості процесу стратегічного управління бібліотекою для її успішної роботи. Методисти відділу здійснюють аналітичний опис статей з професійних періодичних видань, які поповнюють Електронний каталог (ЕК) наукової бібліотеки.

Відділом проводилася систематична інформаційна діяльність, спрямована на своєчасну та повну бібліографічну і фактографічну інформацію бібліотекарів на базі методичного моніторингу про досягнення сучасної бібліотечної теорії і практики, про все нове, що з'явилося в бібліотечній справі.

Відділ науково-методичної роботи до уваги бібліотекарів пропонує

тематичні папки актуальних матеріалів на теми: «Інноваційна діяльність бібліотек», «Передовий досвід вітчизняних бібліотек», «Передовий досвід зарубіжних бібліотек», «Нові бібліотечні технології» і т.д.

В мережевій папці відділу надаються різноманітні методичні матеріали: зразки положень про різні види бібліотечної діяльності, посилання на сайти Інтернет, що вміщують корисну для бібліотекарів інформацію; новини з життя бібліотек і т.ін.

З 1997 року у відділі зберігається щоквартальне видання "Календар знаменних і пам'ятних дат" Національної парламентської бібліотеки України та Книжкової палати України, яке містить довідки та рекомендаційні списки літератури до ювілейних і пам'ятних дат. На основі них та використовуючи іншу довідкову літературу, використовуючи сайти мережі Internet щорічно випускалася інформаційно-бібліографічна довідка "Календар знаменних та пам'ятних дат на навчальний рік". А в 2013 році випустили "Календар знаменних та пам'ятних дат для юристів", у 2018 році планується вихід ще одного. Вони досить популярні не лише серед бібліотекарів вищих юридичних навчальних закладів, але й цікаві для юристів – теоретиків, юристів – практиків, студентів.

Науково-методичний відділ знаходиться у постійному пошуку інноваційних типів управління які знайшли найбільш повне відображення в концепції бібліотечного менеджменту, головними завданнями якого є: розробка моделей ефективного аналізу і планування, що забезпечують стратегічні позиції бібліотеки та високий рівень її адаптації до змін.

Неодноразово проводилося анкетування користувачів НБ. Останнє, у вересні-жовтні, на початку навчального року, серед науковців всіх кафедр НУ «ОЮА». Після оброблення анкет зазвичай йде практичне використання результатів соціологічного дослідження, що надає змогу втілювати рекомендації в повсякденну життєдіяльність бібліотеки.

Науково-методичний відділ надає теоретичну, методичну та практичну допомогу підрозділам бібліотеки в удосконаленні форм і методів

бібліотечного та інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів; проведення дослідної роботи.

За ці роки робота бібліотеки була спрямована на подальше удосконалення науково-методичної діяльності та розвиток методичної допомоги структурним підрозділам НБ та бібліотекам навчальних центрів НУ «ОЮА». З цією метою щорічно проводяться науково-практичні семінари для керівників бібліотек відокремлених структурних підрозділів НУ «ОЮА». Особлива увага в програмах семінарів приділялася питанням професіоналізму бібліотечних працівників, розвитку бібліотечно-інформаційного сервісу, впровадженню новітніх технологій в процесі обслуговування користувачів-студентів та науковців вишу, дослідницької роботи по вивченню потреб користувачів та ін. Семінари супроводжує широке коло практичних занять згідно темі занять.

Орієнтуючись на конкретні потреби бібліотечного персоналу, виконуючи роль науково-методичного, організаційного, навчального і координаційного центру для всіх, відділ сприяє їх збереженню і розвитку. Аналіз діяльності бібліотек, запити бібліотечних працівників допомогли виявити ті напрямки бібліотечної практики, які нині в першу чергу вимагають серйозного професійного підходу до бібліотечної справи.

Однією з задач науково-методичного відділу яку він вирішує на сьогодні є підвищення кваліфікації бібліотекарів, тому що функціонування бібліотеки безпосередньо залежить від професійного рівня та особистих якостей її працівників. На жаль, існують кадрові проблеми, характерні для всіх бібліотек вищих навчальних закладів. Це старіння кадрів, відсутність спеціалістів, які добре розуміються на новітніх технологіях, мають можливості та бажання продукувати масив оригінальних ідей.

Працівники відділу приділяють велику увагу методичному забезпеченню заходів з підвищення кваліфікації, що проводяться в рамках окремого підрозділу.

До кінця року планується випуск «Методичних рекомендацій щодо

роботи з базами даних (Scopus, WoS, ORCID, SJR (ScimagoJournalRank), Україніка наукова та ін.)». Це сумісна співпраця науково – методичного та науково – інформаційного відділів.

Для вивчення стану та визначення пріоритетних напрямів діяльності бібліотеки щороку узагальнюються підсумки діяльності підрозділів бібліотеки, готується аналітико–інформаційне видання «Про діяльність бібліотеки за рік», де висвітлюються результати аналізу основних показників та напрями діяльності бібліотеки підрозділів, стан та розвиток бібліотечної справи, її роль в соціокультурному середовищі вузів.

Науково-методичний відділ працює над питанням надання платних послуг, що не буде основною діяльністю Бібліотеки а буде здійснюватися за рахунок раціонального та більш ефективного використання робочого часу без зниження обсягу та якості основної діяльності.

На даний час проект «Платні послуги» обґрунтовується законодавчо.

Таким чином, подальший розвиток науково-методичної діяльності бібліотеки, співпраця для постійного обміну досвідом в цій області, та удосконалення організації методичної роботи щодо подальшого впровадження інноваційних технологій у практичну діяльність може оптимізувати роботу нашої бібліотеки та якість освітніх послуг.